

О. Хоменко, канд. екон. наук, старший викладач кафедри міжнародної економіки, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Класичний університет у національній інноваційній системі КНР // Класичний університет у контексті викликів епохи (Classic University in the Context of Challenges of the Epoch) : матеріали українсько-польської міжнародної наукової конференції (м. Київ, 22–23 верес. 2016 р.) / [уклад.: А. С. Філіпенко та ін.]. – Київ : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2016. – С. 96–98.

На сучасному етапі глобалізаційних процесів рушійною силою інтенсивного зростання економіки виступають інновації. Тому ключовим завданням урядів країн у цих умовах стає формування ефективної національної інноваційної системи (НІС), одним з основних суб'єктів якої є університет. Відповідно до концепції Гумбольдта класичний університет – це навчальний заклад, у якому поєднуються навчання та дослідження у взаємопов'язаний процес. Саме за рахунок цього, університет накопичує та реалізує наявний інтелектуальний потенціал у генерації нових фундаментальних та прикладних знань, а також це дає змогу бути невід'ємною складовою НІС.

Особливе місце у формуванні інноваційної конкурентоспроможності економіки Китаю займає освіта та наука. За останні 38 років КНР досягла значних результатів в економічному розвитку саме завдяки інноваційній складовій економічних реформ: провідні позиції за фінансуванням науки і досліджень, високотехнологічним експортом, патентуванням, чисельністю науково-дослідницького та інженерного персоналу, постійно зростаючою продуктивністю праці.

Завдяки успішним реформам системи вищої освіти, які розпочалися в 1978 р., Китаю вдалося досягти вражаючих результатів у глобальній освітній конкурентоспроможності, адже за оцінками авторитетних рейтингових агенцій, китайські університети займають провідні позиції серед університетів світового класу. Зокрема, до таких належать такі: Пекінський університет, Університет Цинхуа, Університет Фудань, Шанхайський університет Цзяо Тун, Нанкінський університет, Університет Чжецзан, Університет науки і техніки Китаю, Сицзянський університет Цзяо Тун, Харбінський технологічний інститут.

Такі високі позиції китайських вищих навчальних закладів забезпеченні всеосяжною політикою уряду Китаю – державне замовлення, фінансування, наукова кооперація, програми розвитку дослідних

університетів; політикою місцевих органів влади та стратегіями університетів, які спрямовані на інтернаціоналізацію освіти шляхом залучення іноземних студентів і професорів на англійські програми, відкриття філіалів та структурних підрозділів за кордоном, популяризація китайської вищої школи через міжнародні наукові публікації, які входять до світових науково-метричних баз даних [1].

На сьогодні китайські університети є центральною ланкою національної інноваційної системи. Так, за даними Національного статистичного бюро КНР, у 2014 р. інноваційну діяльність здійснювали 10 632 науково-дослідні інститути та 2529 університетів, у тому числі 1356 – природничі науки і техніка, 1540 – суспільні та гуманітарні науки [2].

Характеризуючи основні складові інноваційної активності, варто зазначити, що на вищі навчальні заклади припадає 20,4 % всього науково-дослідницького персоналу КНР, витрати на дослідження становлять 6,9 % від сукупних витрат на НДДКР, найбільша частка належить прикладним дослідженням – 53%. Що ж стосується інноваційного результату, то 73 % наукових публікацій належать університетам, у тому числі 17 % – у міжнародних виданнях; у 2014 р. ВНЗ отримано 6,5 % патентів та здійснено 16,9 % наукових відкриттів.

Отже, успіх розвитку університетів у національній інноваційній системі залежить від реформаторської політики уряду, від програм інноваційного розвитку університетів та країни в цілому, від механізмів стимулювання науковців та фінансування університетів. На сучасному етапі китайські університети входять у 200 лідерів у світових рейтингах ВНЗ, а за кількістю наукових статей та цитувань Китай посідає друге місце у світі після США.

Список використаних джерел

1. *Хоменко О. В.* Стратегія формування університетів світового класу Китаю / Ольга Володимирівна Хоменко // Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні / Ольга Володимирівна Хоменко. – Київ: КНЕУ, 2014. – С. 159–174.

2. China Statistical Yearbook 2015 [Електронний ресурс] // National Bureau of Statistics of China. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2015/indexeh.htm>.